

گزارش «شرق» از برگزاری نمایشگاه «بومی به وسعت هورالعظیم» در میان تالاب و شنزار خوزستان

خوزستان باید در ویتترین ایران باشد

فریاد اعتراض دو هنرمند اصفهانی و خوزستانی به مالچ نفتی

زینب رحیمی - خبرنگار محیط زیست: در بستر تالاب هورالعظیم، وقتی که بوم‌های رنگی نقاشی روی سه‌پایه‌های چوبی قرار می‌گیرد، چند نفر از اهالی روستاهای حاشیه هور، برای دیدن نقاشی‌ها می‌آیند. حسین نام یکی

زینب رحیمی، خبرنگار محیط زیست، در بستر تالاب هورالعظیم، وقتی که بوم‌های رنگی نقاشی روی سه‌پایه‌های چوبی قرار می‌گیرد، چند نفر از اهالی روستاهای حاشیه هور، برای دیدن نقاشی‌ها می‌آیند. حسین نام یکی

نمایانگاه نقاشی «بومی به وسعت هورالعظیم» در بستر تالاب بین‌المللی هورالعظیم و همچنین در میان شنزارهای غرب کرخه به نمایش درآمد.

هفته آخر فروردین امسال دو هنرمند ایرانی، یک نقاش از استان اصفهان و یک عکاس حیات وحش از استان خوزستان مجموعه کار مشترکشان را در گالری ریم اهواز به نمایش گذاشتند. در این آثار تعدادی از حیات وحش خوزستان با قلم نیما صفدریان روی بوم نقاشی، نقش بسته است. این هنرمند اصفهانی عکس‌هایی را که پیش‌تر سیدباقر موسوی عکاس اهل خوزستان، از طبیعت این استان، ثبت کرده بود، با رنگ و روغ روی بوم ریخته است. این دو هنرمند آثارشان را به نمایش عمومی گذاشتند که تقریباً مورد استقبال اهوازی‌ها قرار گرفت.

اما بخش جذاب‌تر این نمایشگاه، زمانی بود که این هنرمندان آثار تلفیقی خود را روز سی‌ام فروردین، در بستر تکه‌تکه‌شده تالاب هورالعظیم و سپس روی تپه‌های شنی در قلب منطقه حساس و مهم میش‌داغ در میان شهرهای بستان و لوان در غرب خوزستان دایر کردند.

این حرکت نمادین با این هدف صورت گرفت که توجه شهروندان ایران و به‌ویژه اهالی خوزستان به خطراتی که تالاب هورالعظیم و شنزارهای غرب کرخه را تهدید می‌کند، جلب کنند.

برایم جالب بود که بدانم ایده این نمایشگاه تلفیقی عکس و نقاشی از کجا و چطور شکل گرفته است؟ برای همین با نیما صفدریان نقاش و سیدباقر موسوی عکاس و محیط‌بان سابق خوزستان در محل برگزاری نمایشگاه در میان شنزارهای زیبای میش‌داغ گفت‌وگو کردم.

ماجرا از این قرار است که نیما صفدریان، این نقاش جوان اصفهانی، در سال ۱۳۹۸ با شروع مالچ‌پاشی در شنزارهای خوزستان، برای اولین‌بار و به طور تصادفی با پدیده مالچ و آثار مخرب آن برای طبیعت آشنا می‌شود. برای این هنرمند، دیدن ویرانی طبیعت ایران دردناک بود. او برای بیان اعتراض نسبت به ریختن مالچ نفتی در طبیعت خوزستان، کاریکاتوری می‌کشد و آن را در صفحات مجازی خود منتشر می‌کند. بلافاصله آن کاریکاتور به دست سیدباقر موسوی محیط‌بان خوزستان و از منتقدان جدی مالچ‌پاشی می‌رسد. کسی که شاید تاکنون بیشترین عکس و فیلم را از طبیعت بکر و زیبای شنزارهای خوزستان ثبت و منتشر کرده است. چند سالی است که سیدباقر از حیوانات و گیاهان این منطقه عکاسی می‌کند و با انتشار اینها سعی دارد به مردم ایران نشان دهد که شنزار خوزستان یک اکوسیستم ارزشمند با حیات وحشی منحصربه‌فرد است.

در هر حال، در سال ۹۸، کاریکاتوری که نیما در اعتراض به مالچ‌پاشی کشیده بود، باب آشنایی او را با سیدباقر موسوی عکاس خوزستانی باز می‌کند. این نقاش که حالا محیط زیست به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های زندگی‌اش تبدیل شده است، می‌گوید: «من حالا تمام جاده‌های بستان و مسیرهای پرپیچ‌خم به سمت شنزارهای غرب کرخه را می‌شناسم. چون در این چند سال، هر روز با سیدباقر سفر کردم. هر روز به تماشای لایوهای اینستاگرامی او می‌نشستم، با دقت آنها را دنبال می‌کردم و حالا اینجا را خوب می‌شناسم. رسالتی که برای خودم تعریف کردم، معرفی محیط زیست خوزستان است تا شاید بتوانم برای جلوگیری از مالچ‌پاشی در شنزارهای خوزستان و خشک‌شدن تالاب هورالعظیم قدمی بردارم.»

منشأ نقاشی‌های نیما صفدریان، عکس‌هایی است که سیدباقر موسوی از طبیعت خوزستان گرفته است. عکس‌هایی دیدنی که زیبایی و شکوه شنزار خوزستان، تنوع زیستی منطقه میش‌داغ، اهمیت دشت آزادگان و اقلیم مهم

بستان و سوسنگرد را به عنوان پاره مهمی از استان خوزستان نشان می‌دهد. او مارها و مارمولک‌ها، سوسمارها و آهوهایی تیزپایی که شنزار خوزستان زیستگاهشان است و همچنین سمور آبی و پرندگان تالابی را سوزه عکاسی می‌کند.

خوزستان هم باید در ویتترین ایران قرار بگیرد

حالا هنرمند دیگری از اصفهان عکس‌های سیدباقر را روی بوم آورده است. او که نقاشی را یک رسانه و یک ابزار مهم برای بیان ساده و صریح مفاهیم می‌داند، می‌گوید «تصور می‌کنم شاید نقاشی به عنوان یک رسانه بتواند بیشتر به دل مردم نفوذ کند. شاید این نقاشی‌ها بتوانند حرف مهمی را بیان کنند و آن خطری است که طبیعت خوزستان را تهدید می‌کند. به نظر من اگر جایی را تبدیل به ویتترین کنیم، دست‌درازی به آن سخت‌تر می‌شود و کمتر می‌توانند آنجا را مورد آسیب قرار دهند. با توجه به اتفاقاتی که در سال‌های گذشته، در خوزستان رخ داد، سعی دارم خوزستان را تبدیل به ویتترین کنم. ویترینی جایی است که معمولا زیباترین‌هایمان را در آن می‌گذاریم. فکر می‌کنم خوزستان هم باید در ویتترین ایران قرار بگیرد.»

زینب رحیمی، خبرنگار محیط زیست، در بستر تالاب هورالعظیم، وقتی که بوم‌های رنگی نقاشی روی سه‌پایه‌های چوبی قرار می‌گیرد، چند نفر از اهالی روستاهای حاشیه هور، برای دیدن نقاشی‌ها می‌آیند. حسین نام یکی

معمولا بعد از رسانه‌ای شدن پرونده شرکت‌هایی که دارای تعهدات ارزی ایفاننشده هستند، مجدداً این سؤال در ذهن مخاطب شکل می‌گیرد که چگونه اسکان دارد شرکت‌ها، اعم از تولیدی یا بازرگانی برای واردات کالا از بانک مرکزی ارز دریافت کنند و نسبت به واردات کالاهای ثبت سفارش شده خود اقدام کنند؟

برای توضیح این موضوع باید مختصری به روند واردات کالا به کشور و نحوه تأمین ارز آن پرداخت. از گذشته‌های نه‌چندان دور و قبل از تشدید تحریم‌های آمریکا و اتحادیه اروپا و قطع سیستم سوئیفت و محدودشدن روابط بازرگاری بانک‌های ایرانی با بانک‌های خارجی، اکثر بخش‌ها به اتفاق واردکنندگان کالا، پس از اخذ پیش‌فاکتور از فروشنده خارجی و ثبت سفارش ورود کالا، برای اطمینان از دریافت کالای خود از فروشنده به بانک‌ها مراجعه و درخواست صدور اعتبارات اسنادی به نفع ذی‌نفع خارجی اعتبار می‌کردند. بانک‌ها نیز پس از دریافت اسناد حمل کالای مطابق شرایط اعتبار اسنادی، اقدام به خرید ارز از بانک مرکزی و پرداخت آن به فروشنده از طریق بانک کارگزار خارجی می‌کردند. با توجه به اینکه فرایند یادشده تحت قوانین منتشرشده اتاق بازرگانی بین‌المللی (یوسی‌پی، اینکوترمز و…) انجام می‌شد، احتمال قصور طرفین در ایفای تعهدات خود به طور متعاداری کاهش می‌یافت.
با توجه به اینکه تا اواخر دهه ۸۰ شمسی اختلاف نرخ ارز در بازار آزاد و بانک‌ها وجود نداشت، خروج ارز از کشور مطلوبیت چندانی برای واردکنندگان کالا نداشته و در مواردی صرفاً اقدام به گران‌نمایی کالای خود و کسب سود بیشتر می‌کردند (نار چلر است) که‌گاهی گران‌نمایی کالا از طرف ارزیابان و دفتر تعیین ارزش کمرک شناسایی نمی‌شد و نمی‌شود، دلایل متعددی دارد که در فرصتی دیگر به‌طور مفصل به

گزارش «شرق» از برگزاری نمایشگاه «بومی به وسعت هورالعظیم» در میان تالاب و شنزار خوزستان

خوزستان باید در ویتترین ایران باشد

فریاد اعتراض دو هنرمند اصفهانی و خوزستانی به مالچ نفتی

است. در اولین نگاه، گاو میش خودش را در بین بوم‌های نقاشی پیدا می‌کند. مطمئن است که سوزه زنده نقاشی، گاو میش اوست. حسین به همراه نیما نقاش این اثر، در کنار تابلوی ای ایستند و عکس یادگاری می‌گیرند.

گونه‌های گیاهی و جانوری می‌نویسد و از خطرات کاشت درخت غیربومی کهور در خوزستان هشدار می‌دهد، معتقد است که فرهنگ‌سازی برای محیط زیست منجر به مطالبه می‌شود. او این‌طور توضیح می‌دهد که «ما دیگر چاره‌ای جز فرهنگ‌سازی برایمان نمانده است. چون مدیران سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، شنزارهای خوزستان را یک بیابان بی‌آب‌وعلف، خشک و بی‌ارزش می‌دانند. چاره‌ای جز دایرکردن نمایشگاه و انتقال منظورمان از طریق انتشار تصاویر حیات وحش و زندگی جاری در این شنزارها نداریم. با همین هدف هم مردم را دعوت می‌کنیم که بیایند و از نزدیک شنزار خوزستان را ببینند و باور کنند که اینجا بیابان بی‌آب‌وعلف نیست. اینجا کانون گرد و غبار نیست. اینجا یک اکوسیستم منحصربه‌فرد با تنوع زیستی بالاست.»

آثار نیما صفدریان و سید باقر موسوی به مدت یک هفته در گالری ریم در شهر اهواز به نمایش درآمد. تعدادی از این آثار توسط علاقه‌مندان محیط زیست خریداری شد. نیما معتقد است که اگر نمایشگاه بتواند حتی یک نفر را آگاه کند، رسالت آن انجام شده است. او می‌گوید که «در حین برگزاری نمایشگاه، متوجه شدم تعدادی از بازدیدکننده‌ها تصور می‌کنند که مالچ‌پاشی اتفاق خوبی است، برای همین سعی کردم آنها را از این موضوع آگاه کنم که مالچ نفتی برای طبیعت خوزستان مضر است تا آنها خود برای حفظ محیط زیست مطالبه‌گر شوند». در چند سال گذشته مالچ‌پاشی به یکی از معضلات خوزستان تبدیل شده است. سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری ایران با این توضیح که قصد دارد کانون‌های غبار خوزستان را کنترل کند، اقدام به پاشیدن مالچ نفتی در شنزارهای خوزستان می‌کند. در چند ماه گذشته هم این موضوع به چالش مهمی تبدیل شد. به طوری که از دی ماه سال ۱۴۰۲، مالچ‌پاشی در محدوده خسرخ واقع در غرب کرخه را کلید زدند. آنها بنا دارند حداقل ۹۰۰ هکتار از شنزارهای خوزستان را مالچ نفتی بپاشند. سازمان حفاظت محیط زیست هم در سخن با این کار مخالفت می‌کند اما هیچ اقدام عملی برای متوقف‌کردن آن انجام نداده است.

سازمان منابع طبیعی هم پاسخ‌گوی افکار عمومی نیست و بدون توجه به نارضایتی‌های محلی و صدای اعتراض کارشناسان و فعالان محیط زیست در اجرای پروژه‌های مالچ‌پاشی مضر است. حتی به تازگی دست‌اندرکاران مالچ‌پاشی و پیمانکاران متخلف آن، مانع فعالیت و مطالعه حسین آخانی گیاه‌شناس و استاد دانشگاه تهران در محدوده شنزارهای سوسنگرد، بستان و غرب کرخه شدند. او که برای نمونه‌برداری از گیاهان شن‌دوست و بررسی شده آثار مخرب مالچ نفتی به خوزستان سفر کرده بود، در محدوده مالچ‌پاشی‌شده توسط کارکنان منابع طبیعی خوزستان، متوقف شد. او با گفته شده بود که برای گرفتن عکس و فیلم از طبیعت اینجا، حکم و مجوز قضائی داشته باشد. در ادامه با ماشین پاشش مالچ نفتی مسیر این کارشناس را در جاده مسدود می‌کنند

و ضمن برخورد توهین‌آمیز، او را مجبور می‌کنند که همه عکس‌ها و فیلم‌های تهیه‌شده از منطقه را حذف کند و حتی او را مجبور به امضای یک تعهدنامه می‌کنند مبنی بر اینکه اجازه انتشار هیچ عکسی از این منطقه را ندارد.

نمایشگاه بومی به وسعت هورالعظیم از همین جهت اهمیت دارد که با ابزار عکس و بوم نقاشی، ایرانی‌ها با طبیعت متنوع سرزمین خود آشنا شوند و برای حفاظت از آن پای کار بیایند.

زینب رحیمی، خبرنگار محیط زیست، در بستر تالاب هورالعظیم، وقتی که بوم‌های رنگی نقاشی روی سه‌پایه‌های چوبی قرار می‌گیرد، چند نفر از اهالی روستاهای حاشیه هور، برای دیدن نقاشی‌ها می‌آیند. حسین نام یکی

خروج ارز از کشور تحت عنوان واردات کالا

ایجاد شبکه‌ای از ذی‌نفعان واحد در داخل و خارج کشور کرده و ارز را تحت عنوان واردات کالا از کشور خارج کرده و کالایی وارد نمی‌کنند و بخشی از شرکت‌ها نیز پس از واردات از تفاوت نرخ ارز ناشی از گران‌نمایی خود استفاده می‌کنند. البته لازم به ذکر است که دراین‌میان، افراد و شرکت‌هایی نیز هستند که در هیچ‌یک از این دو گروه جای نگرفته و به طور کاملاً سالم و قانونی اقدام به واردات کالاهای بازرگانی و مواد اولیه تولید می‌کنند.

در یک دهه اخیر دولت‌های مختلف به دلایل متعدد مانند کنترل قیمت کالاهای اساسی، جلوگیری از افزایش تورم کالاهای اساسی و دارو، کنترل قیمت ارز و… اقدام به تخصیص ارز ترجیحی (۱۲۲۶۰۰، ۴۲۰۰۰ و ۲۸۵۰۰۰ ریالی) و ارز سامانه نیما برای واردات کالا می‌کردند که با وجود صحیح‌نبودن از نظر اقتصادی و تدوین مقررات نظارتی متعدد به دلایل یادشده مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد. در واقع به علت گران‌نمایی کالا بخشی از ارز کشور به طور مستتر و تحت عنوان واردات کالا از کشور خارج شده و باعث نمایش غیرواقعی‌تر ارز تجاری کشور شده و برنامه‌ریزی سیاست‌گذاران اقتصادی کشور را تحت تأثیر می‌گذارد؛ اما با ابزار تاسف‌فراوان یکی از دلایل نامشهود گسترش خروج مستتر ارز، رعایت‌نشدن حلقه کم‌شده این روزهای جامعه یعنی «اخلاق» از طرف برخی از واردکنندگان کالا است. بسیاری از این اشخاص که به نظر خودشان افراد باهوشی هستند، در این دوران سخت اقتصادی که سفره مردم به علت تورم روزبه‌روز کوچک‌تر می‌شود، قسط به فکر انتفاع خود بوده و در واقع بخشی از درآمد خود را به طور غیرمستقیم از سفره مردم برداشته و ادعای هوش بالا در بازرگانی را دارند؛ درحالی‌که دست‌شان دیگر برای همه رو شده است.

گزارش

گزارش «شرق» از برگزاری نمایشگاه «بومی به وسعت هورالعظیم» در میان تالاب و شنزار خوزستان

خوزستان باید در ویتترین ایران باشد

فریاد اعتراض دو هنرمند اصفهانی و خوزستانی به مالچ نفتی

در دنیایی که مسائل اجتماعی و اقتصادی همواره در حال تغییر و تحول هستند، مفهوم معلولیت نیز در حال گذر از تعاریف سنتی به مفاهیم جدید و عمیق‌تر است.

به مناسبت چاپ کتاب جدید «اقتصاد ویژه‌تنی؛ بررسی مباحث معلولیت از دیدگاه اقتصادی و رویکرد نظریه بازی» با ترجمه علی عباسی، داود نجفی و مقدمه دکتر محسن زبانی، گفت‌وگویی با «علی عباسی»، یکی از مترجمان این کتاب، انجام دادیم تا درچه‌ای جدید به این‌ موضوع مهم باز کنیم. این مصاحبه به بررسی کتاب «اقتصاد ویژه‌تنی: رویکرد نظریه بازی» اثر «آکیهیکو ماتسوی» می‌پردازد؛ کتابی که معلولیت را در چارچوب نظریه‌های اقتصادی و بازی بررسی کرده و به مسائل مهمی مانند تبعیض، نُرُم‌های اجتماعی و نقش نهاده‌ها در تعامل با معلولیت می‌پردازد.

❗ چگونه رویکرد میان‌رشته‌ای ماتسوی در کتاب اقتصاد ویژه‌تنی: رویکرد نظریه بازی به درک ما از تقاطع اقتصاد و معلولیت کمک می‌کند؟

آکیهیکو ماتسوی در کتاب خود با استفاده از رویکردی میان‌رشته‌ای شامل اقتصاد، جامعه‌شناسی، ریاضیات و فلسفه به بررسی مسائل مربوط به معلولیت در چارچوب اقتصادی می‌پردازد.

این رویکرد به خواننده امکان می‌دهد تا درک عمیق‌تری از چالش‌ها و فرصت‌هایی که افراد دارای معلولیت با آنها روبه‌رو هستند، داشته باشد. همچنین ترکیب این دانش‌های متفاوت، بینش‌های جدیدی را درباره نحوه تأثیرگذاریم‌های اجتماعی و سیاست‌های اقتصادی بر زندگی این افراد ارائه می‌دهد.

❗ چگونه کاربرد نظریه بازی در تحلیل مسائل مرتبط با معلولیت به ما بینش‌های جدیدی می‌دهد؟

ماتسوی به‌با کاربرد نظریه بازی در تحلیل مسائل مرتبط با معلولیت، بینش‌های نوینی را در این زمینه فراهم می‌کند. نظریه بازی که بر دینامیک‌های تصمیم‌گیری و استراتژی متمرکز است، به ما امکان می‌دهد تا رفتارهای فردی و جمعیتی را در مواجهه با چالش‌های معلولیت بهتر درک کنیم. این رویکرد به‌ویژه در تحلیل نحوه تعامل افراد دارای معلولیت با ساختارهای اجتماعی و اقتصادی و نیز بررسی تأثیر سیاست‌های عمومی بر زندگی آنها مفید است.

❗ کتاب چگونه به مسئله نرُم‌های اجتماعی و چالش‌های اخلاقی و اقتصادی مرتبط با معلولیت می‌پردازد؟

کتاب «ماتسوی» به نرُم‌های اجتماعی و چالش‌های اخلاقی و اقتصادی مرتبط با معلولیت اشاره می‌کند. نویسنده بر این نکته تأکید می‌کند که معلولیت نه‌تنها یک مسئله فردی، بلکه یک مسئله اجتماعی است که تحت تأثیر نرُم‌ها، فرهنگ‌ها و سیاست‌های اقتصادی شکل می‌گیرد. او با اهمیت درک این تعاملات و تأثیر آنها بر زندگی افراد دارای معلولیت تأکید می‌کند و راه‌حل‌های بالقوه برای بهبود شرایط آنها را از طریق اصلاحات سیاستی و اجتماعی بررسی می‌کند. به عبارت دیگر اساسا معلولیت یک بر ساخت اجتماعی و ناشی از تعاملات انسانی است و از یک جامعه به یک جامعه دیگر متفاوت است. در جهان سرمایه‌داری امروز تعریف جدیدی از معلولیت مطرح شده و به افرادی که از سوی بازار و اقتصاد حمایت نشوند، فرد معلول تلقی می‌شود و نه افرادی که از نظر جسمی با عوم افراد جامعه متفاوت هستند. ازآنجاکه معلولیت یک برساخت اجتماعی است و نه یک پدیده طبیعی، در نتیجه می‌توان با فرهنگ‌سازی و آگاهی‌بخشی افراد جامعه، آن تفکر غلط را از بین برد.

❗ چگونه ترکیب نظریه و موارد واقعی در کتاب به درک بهتر پدیده‌ها و راه‌حل‌های احتمالی کمک می‌کند؟

در کتاب «اقتصاد ویژه‌تنی: رویکرد نظریه بازی»، ماتسوسی با ادغام تحلیل‌های نظری با موارد واقعی، به خواننده کمک می‌کند تا درکی عمیق‌تر و کاربردی‌تر از چالش‌ها و فرصت‌های موجود در زندگی افراد دارای معلولیت داشته باشد. این رویکرد امکان می‌دهد تا نظریات اقتصادی و اجتماعی به طور عینی در موقعیت‌های واقعی ارزیابی شوند و به‌این‌ترتیب، به تولید راه‌حل‌های عملی‌تر و مؤثرتر کمک کنند.

❗ با توجه به موانع و چالش‌هایی که افراد دارای معلولیت در بازار کار با آنها روبه‌رو می‌شوند، چه راهکارهایی برای توانمندسازی اقتصادی و اجتماعی این گروه از جامعه وجود دارد؟

برای توانمندسازی اقتصادی و اجتماعی افراد دارای معلولیت، نیازمند یک استراتژی جامع هستیم که همه جنبه‌های زندگی این افراد را در نظر بگیرد. اصلاحات سیاستی و قانونی باید در رأس این تلاش‌ها قرار گیرند. دولت‌ها باید قوانینی را تصویب کنند که تبعیض علیه افراد دارای معلولیت را منع کرده و حقوق آنها را در بازار کار تضمین کنند. این اقدامات باید همراه با سیاست‌های حمایتی باشند که محیط‌های کاری و دسترسی را تشویق و تقویت کنند.

از طرفی، توسعه فرصت‌های آموزشی و حرفه‌ای برابر برای افراد دارای معلولیت ضروری است. دسترسی به آموزش‌های سفارشی‌سازی شده و پشتیبانی‌های مخصوص می‌تواند به تقویت مهارت‌های حرفه‌ای و شغلی آنها کمک کند. این آموزش‌ها نه‌تنها باید در دسترس باشند بلکه باید به گونه‌ای طراحی شوند که نیازهای خاص این افراد را برآورده کنند. ترویج فرهنگ فراگیری و آگاهی‌بخشی در سطح جامعه نیز حیاتی است. تغییر نگرش‌های اجتماعی درباره معلولیت و ترویج فرهنگ فراگیری می‌تواند از طریق کمپین‌های آگاهی‌بخشی و برنامه‌های آموزشی انجام شود. این اقدامات می‌توانند به کاهش تبعیض و افزایش فرصت‌های شغلی برای افراد دارای معلولیت منجر شوند. استفاده از فناوری‌های کمکی نیز نقش مهمی در توانمندسازی اقتصادی و اجتماعی افراد دارای معلولیت دارد. پیشرفت‌های فناوریانه می‌توانند شرایط کار و زندگی را برای این افراد بهبود ببخشند و به آنها کمک کنند تا به طور مؤثرتر در بازار کار مشارکت کنند. تقویت حمایت‌های اجتماعی و رفاهی نیز بخش مهمی از این تلاش‌ها است. دولت‌ها باید سیستم‌های حمایت اجتماعی و رفاهی را تقویت کنند تا افسردار دارای معلولیت بتوانند به منابع مورد نیاز برای زندگی مستقل و مشارکت فعال در جامعه دسترسی داشته باشند. در نهایت، ایجاد بازار کار فراگیر و تشویق کارآفرینی و اشتغال خودانگیزخته برای افراد دارای معلولیت می‌تواند فرصت‌های جدیدی برای مشارکت اقتصادی و اجتماعی آنها ایجاد کند. انجام تحقیقات مداوم برای درک بهتر نیازها و چالش‌های این افراد و توسعه راهکارهای نوآورانه برای رفع این چالش‌ها نیز بسیار مهم است. این رویکرد جامع و همه‌جانبه به تقویت جامعه‌ای فراگیر و عادلانه‌تر کمک می‌کند؛ جایی که افراد دارای معلولیت نه‌تنها از حقوق برابر برخوردارند بلکه فرصت‌های برابری برای مشارکت فعال در جامعه دارند.